

EUROOPAN UNIONIN RAHOITUSOSUUDEN SEKÄ VALTION RAHOITUSOSUUDEN JAKAMINEN ELINVOIMAKESKUKSILLE VALTION VUODEN 2025 TALOUSARVIOSSA MOMENTILLE 30.40.62 MYÖNNETYISTÄ MÄÄRÄRAHOISTA

Yleistä

Euroopan komissio on hyväksynyt 3.8.2022 Valtioneuvoston 17.2.2022 kansallisesti hyväksymän Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston (EMKVR) Suomen ohjelman 2021–2027. Lisäksi valtioneuvosto on 17.2.2022 päättänyt EMKVR:sta Suomelle osoitettujen Euroopan unionin rahoitusosuuksien jaosta Manner-Suomen ja Ahvenanmaan kesken.

Ohjelman rahoitus koko ohjelmakaudelle on yhteensä 140 318 962 euroa, josta EMKVR:n osuus on 71 755 962 euroa ja kansallisen vastinrahoituksen osuus 68 563 000 euroa. Ahvenanmaan osuudeksi EMKVR-rahoituksesta on vahvistettu 4 128 000 euroa.

Rahoitus on ohjelmassa jaettu toimintalinjoille sekä ohjelman toimeenpanoon tarkoitettulle tekniselle tuelle. Toimintalinjat ovat:

- 1) kestävän kalastuksen ja vesien elollisten luonnonvarojen ennallistamisen ja säilyttämisen edistäminen;
- 2) kestävien vesiviljelytoimien sekä kalastus- ja vesiviljelytuotteiden jalostuksen ja kaupan pitämisen edistäminen ja siten unionin elintarviketurvan edistäminen;
- 3) kestävän sinisen talouden mahdollistaminen rannikko-, saari- ja sisämaa-alueilla sekä kalastus- ja vesiviljely-yhteisöjen kehittämisen edistäminen;
- 4) kansainvälisen valtamerien hallinnoinnin vahvistaminen sekä turvallisten, turvattujen, puhtaiden ja kestävästi hoidettujen merten ja valtamerien mahdollistaminen.

Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastoa koskevan kansallisen lain (997/2021) mukaan maa- ja metsätalousministeriö on Suomen EMKVR-ohjelman hallintoviranomainen ja vastaa mm. ohjelman varojen käytön suunnittelusta ja varojen jaon valmistelusta ohjelman tehtäviä hoitavien tahojen käyttöön. Tuen myöntämisestä Manner-Suomessa päättävät elinvoimakeskukset.

Elinvoimakeskuksista sekä Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (935/2025) mukaan em. laissa säädettyjä tehtäviä hoitavat Itä-Suomen, Lapin ja Lounais-Suomen elinvoimakeskukset. Lounais-Suomen elinvoimakeskus hoitaa lisäksi koko maan alueella EMKVR-ohjelman mukaiset kaupallisen kalastuksen valvonnan, kalatalouden tiedonkeruun ja yhdenmetyt meripolitiikan rahoittamiseen liittyvät tehtävät.

Jaettavissa olevat määrärahat muodostuvat valtion vuoden 2025 talousarviossa myönnetystä Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston (EMKVR) Suomen ohjelman 2021–2027 määrärahasta. Valtion vuoden 2025 talousarviossa momentille 30.40.62 (Elinkeinokalatalouden edistäminen) on myönnetty 22 945 000 euroa elinkeinokalatalouden edistämiseen. Määrärahasta yhteensä 22 070 000 euroa on osoitettu Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston Suomen ohjelman 2021–2027 mukaisiin toimenpiteisiin ja 875 000 kokonaan kansallisesti rahoitettaviin toimenpiteisiin. Momentille 30.40.62 myönnetty määräraha on kolmevuotinen siirtomääräraha.

Suomen EMKVR-ohjelmalle kohdennetusta valtion vuoden 2025 talousarvion 22 945 000 euron määrärahasta esitetään jaettavaksi elinvoimakeskuksille yhteensä 20 953 963 euroa. Jaettavasta määrärahasta 10 430 963 euroa on EU:n rahoitusosuutta ja 10 523 000 euroa on kansallista valtion rahoitusosuutta.

Valtion vuoden 2025 talousarviosta myönnetystä määrärahasta esitetään jätettäväksi jakamatta yhteensä 1 991 037 euroa. Jakamatta jäävästä määrärahasta varataan maa- ja metsätalousministeriön käyttöön ohjelman teknisen avun toimenpiteisiin 428 037 euroa EU:n rahoitusosuutta ja Ahvenanmaan EU-osuuden maksamiseen 688 000 euroa. Lisäksi maa- ja metsätalousministeriön käyttöön jätettäisiin kokonaan kansallisesti rahoitettaviin toimiin 875 000 euroa, jotka on tarkoitettu käytettäväksi maa- ja metsätalousministeriön hyväksymillä perusteilla elinkeinokalatalouden edellytysten parantamiseen tai kalatalousalan valtiontukena EU:n säädösten mukaisesti, mukaan lukien vahinkoja aiheuttavien hylkeiden poistosta aiheutuvien kustannusten korvaaminen sekä saimaannorpan suojelusta aiheutuvien taloudellisten vahinkojen korvaaminen.

Elinvoimakeskusten käyttöoikeuksien jakaminen

Määrärahojen alueellisesta jaosta päättää valtioneuvoston ohjesäännön 4 §:n 3 kohdan mukaan valtioneuvoston yleisistunto. Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastoa koskevan kansallisen lain (997/2021) 2 §:n 1 momentin 4. kohdan mukaan maa- ja metsätalousministeriö vastaa ohjelman Ahvenanmaan maakuntaa koskevan Euroopan unionin rahoitusosuuden ohjaamisesta maakunnan hallitukselle.

Ehdotetulla päätöksellä valtioneuvosto myöntäisi elinvoimakeskuksille määrärahan alueelliset käyttö- ja kirjausoikeudet, joiden puitteissa elinvoimakeskukset rahoittaisivat EMKVR:n Suomen ohjelman 2021-2027 mukaisia hankkeita.

Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston Suomen ohjelmassa ei ole alueellisia rahoituskehyksiä. Suomen EMKVR-ohjelman alueellinen toimeenpano on keskitetty kolmeen elinvoimakeskukseen eli Lounais-Suomen, Itä-Suomen ja Lapin elinvoimakeskuksiin. Jakoehdotus perustuu arvioituihin tarpeisiin eri elinvoimakeskusten alueilla. Elinvoimakeskusten laatimissa tarvearvioinnissa on huomioitu käsittelyssä olevien ja hallinnon tiedossa olevien hakemusten edellyttämä rahoitustarve sekä aikaisempien vuosien keskimääräiseen rahoitustarpeeseen perustuvat tiedot. Pääosa Manner-Suomen määrärahoista esitetään jaettavaksi Lounais-Suomen elinvoimakeskukselle, jossa hallinnoidaan alueellisten

hankkeiden lisäksi suurin osa valtakunnallisista kehittämishankkeista sekä EU-säädösten edellyttämiä vuosittaisia kalatalouden tiedonkeruuhjelmia ja kalastuksenvalvonnan kehittämishankkeita. Lisäksi Lounais-Suomen elinvoimakeskuksen alueella on paljon elinkeinokalatalouden yritystoimintaa. Käyttö- ja kirjausoikeudet ehdotetaan jaettavaksi seuraavasti:

Jako valtion vuoden 2025 talousarviosta

Elinvoimakeskus	EU-rahoitus 30.40.62.01	Kansallinen 30.40.62.22	Myönnöt talousarviosta yhteensä
	1	2	1+2
Lounais-Suomi	6 700 000	6 800 000	13 500 000
Itä-Suomi	2 900 963	2 853 000	5 753 963
Lappi	830 000	870 000	1 700 000
Yhteensä	10 430 963	10 523 000	20 953 963

Varojen tarkoituksenmukaisen käytön mahdollistamiseksi maa- ja metsätalousministeriölle esitetään annettavaksi valtuus omalla päätöksellään siirtää elinvoimakeskukselle myönnettyä alueellista käyttöoikeutta vähäisiltä osin toisille elinvoimakeskuksille.

Henkilötyövuosien käyttökiintiöt

Valtion vuoden 2025 talousarvion mukaan momentin 30.40.62 määrärahaa saa käyttää enintään 10 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen. Henkilötyövuosien laskennassa otetaan huomioon vain valtion virastoihin ja laitoksiin palkattava henkilöstö. Esitetyt henkilötyövuosikiintiöt ovat arvioituja enimmäismääriä, jotka voivat liittyä EMKVR-ohjelman toimeenpanotehtäviin, kalastuksen valvontaan tai elinkeinokalatalouden kehittämiseen.

Sen varmistamiseksi, että mainittua enimmäismäärää ei ylitetä, kullekin momentin määrärahaa käyttävälle elinvoimakeskukselle esitetään asetettavaksi henkilötyövuosien käyttökiintiö. Elinvoimakeskuksen on järjestettävä henkilötyövuosien seuranta ja sen on määrärahaa myönnettäessä ja käytettäessä varmistettava, että henkilöstön palkkaamista koskevaa henkilötyövuosien enimmäismäärää ei ylitetä.

Maa- ja metsätalousministeriön käyttöön esitetään varattavaksi kolme henkilötyövuotta momentin teknisestä tuesta ja kokonaan kansallisesti rahoitettavista toimenpiteistä. Lisäksi maa- ja metsätalousministeriölle esitetään annettavaksi valtuus omalla päätöksellään vähäisiltä osin siirtää henkilötyövuosikiintiöitä elinvoimakeskusten välillä. Henkilötyövuosien käyttökiintiöt ehdotetaan jaettavaksi seuraavasti:

Elinvoimakeskus	htv-kiintiö
Lappi	1
Itä-Suomi	1
Lounais-Suomi	5
Yhteensä	7